

Kuortane Keskustan ja Mäyryn osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2007

Timo Jussila

Kustantaja: Kuortaneen kunta

Sisältö:

Perustiedot	2
Yleiskartta	3
Inventointi	4
Muinaisjäännökset	5
KUORTANE 1 HAAVISTONHARJU 1	5
KUORTANE 2 MATKAILUMAJA	5
KUORTANE 3 URHEILUOPISTO.....	6
KUORTANE 5 HAAVISTONHARJU 2	7
KUORTANE 6 HAAVISTONHARJU 3	8
KUORTANE 7 MAJANRANTA.....	9
KUORTANE 11 VILPOSENNIEMI	9
KUORTANE 12 PATALA.....	10
KUORTANE 46 UIMARANTA.....	10
KUORTANE 82 VIITASAARI	11
KUORTANE 83 KALLIONIEMI 1	12
KUORTANE 101 KALLIONIEMI 2	14
KUORTANE 100 PAHANEVA N.....	15
KUORTANE 102 KULJUNVUORI 1.....	17
KUORTANE 103 KULJUNVUORI 2 SW	20
KUORTANE 104 MIKKILÄN TERVAHAUTA	21
KUORTANE 105 MYLLYMÄEN TERVAHAUTA 1	23
KUORTANE 106 MYLLYMÄEN TERVAHAUTA 2	23
KUORTANE 107 PORKKUSLAMPI.....	24
KUORTANE 108 AHOLANKANGAS	25
KUORTANE 109 KULJUNVUORI 3 NW	26
Muita havaintoja	27

Kansikuva: Kuortaneenjärven itärannan hiljalleen sortuvaa törmää Aholankankaalla asuinpaikan 108 kohdalla Urheiluopiston eteläpuolella.

Perustiedot

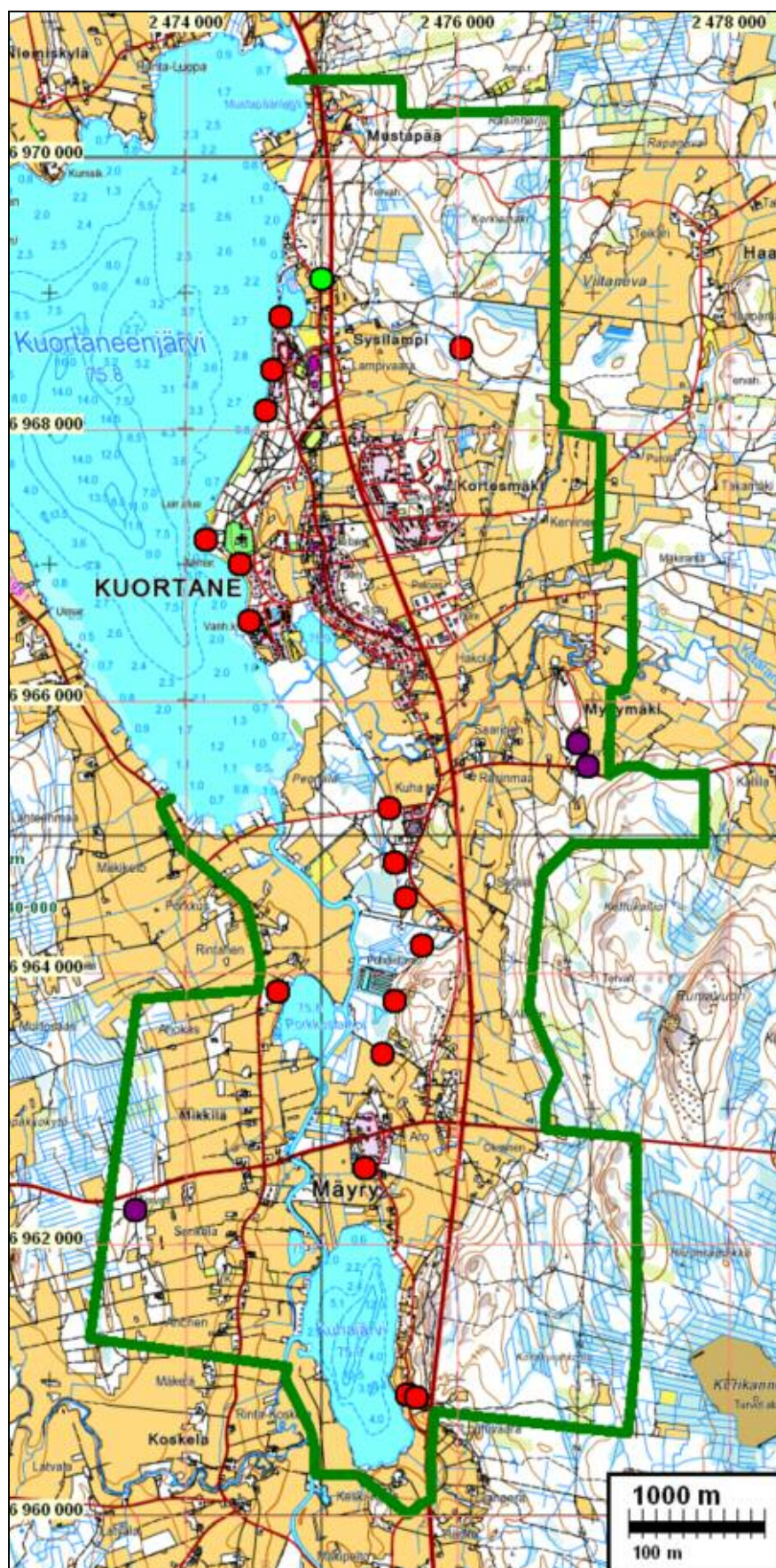
- Alue:* Kuortaneen kunnan keskustan alue Kuortanejärven itäpuolella sekä sen eteläpuolella Mäyryn alue. ks. yleiskartta.
- Tarkoitus:* Tarkistaa riittävässä määrin, tihein pistokokein ja maastoltaan muinaisjäännöksille otollisilla alueilla kattavasti onko kaavoitettavalla alueella muinaisjäännöksiä. Etsiä uusia muinaisjäännöksiä.
- Työaika:* Kenttätyöaika: 10.11. – 14.11.2007.
- Kustantaja:* Kuortaneen kunta
- Tekijät:* Mikroliitti Oy, Timo Jussila ja Hannu Poutiainen. Raportti Timo Jussila.
- Aiemmat tutkimukset:* Kotivuori H & Saukkonen J, tarkastuksia 1981. Torvinen M, inventointi 1982. Poutiainen, Schulz & Jussila 2005 kirkon länsipuolisella rannalla kartoitus 2005. Jussila 2006, inventointi Mäyryn kaavamuuotosalueella.
- Tulokset:* Tutkimusalueelta tunnettiin ennen inventointia kaikkiaan kymmenen kiinteää muinaisjäännöstä, kaikki kivikautisia asuinpaikkoja. Inventoinnissa 2007 löytyi viisi uutta esihistoriallista asuinpaikkaa ja yksi mahdollinen asuinpaikka. Näiden lisäksi havaittiin kolme tervahautaa (joista yksi lienee kuitenkin mahd. kalkkimiilu

tms.). Yhdestä vanhastaan tunnetusta paikasta saatiin merkittävää lisätietoa ja se rajattiin kahdeksi erilliseksi asuinpaikaksi. Uusista kiviakautisista asuinpaikoista neljä on täysin tai lähes täysin ehjiä, kun muutoin alueen asuinpaikat ovat pelloissa tai eri tavoin runneltuja ja tuhoutuneita.

Yleiskartta

Punaiset pallot
kiviakautisia
asuinpaikkoja
Vihreä on
löytöpaikka.
Sinipun. ovat
tervahautoja.

Tutkimusalue
rajattu vihreällä
viivalla

Inventointi

Inventointi suoritettiin marraskuussa 2007. Maastotyö suoritettiin kahden arkeologin voimin, jolloin kumpikin arkeologi kulki pääosan ajasta omaa reittiään mutta samalla alueella, niin että hyväksi havaituilla maastonkohdilla kokoonnuttiin tarvittaessa tehokkaaseen koekuopitukseen. Työ aloitettiin lumettomissa ja hyvissä olosuhteissa lauantaina 10.11.2007. Tiistaina 13.11 oli maassa pieni lumihärmä, joka esti havaintojen teon joistain pelloista. 14.11. tarkastettiin vielä joitain nyt taas lumettomia peltoja ja metsäalueita. Seuraavana päivän tulikin jo sitten lunta hieman enemmän.

Alueen kaikki kynnetyt muinaisrantatasoilla olevat rinnepellot ja törmien äärillä olevat pellot tarkastettiin. Kun nykyään syyskynnetään vain 30-50 % niistä pelloista joita vuosittain yleensä kynnetään jäi katsomiskelpoinen peltopinta-ala kuitenkin suhteellisen vähäiseksi verrattuna peltojen määrään topografisesti sellaisilla peltoalueilla joista voisi muinaisjäänöksiä löytää. On mahdollista, että alueella lienee vielä havaitsemattomia muinaisjäänöksiä pelloissa. Metsäalueet Lapuanjokivarressa ja järvien rannoilla katsottiin kattavasti. Pihamaita ei tarkastettu. Muut metsäalueet sisämaassa tarkastettiin kattavin pistokokein. Kuitenkin vain sisämaan metsistä löytyi vain yksi muinaisjäänös. Erityisen hyvää muinaisjäänösmaastoa kauempana Lapuanjoesta ja sen varren harjasta havaittiin aivan tutkimusalueen itäreunalla, Mäyryn risteyksen koillispuolella, Kuljunvuoren tasalla, valtatie itäpuolella, Leppiahon ja Alasen talon välillä, missä pellon itäreunassa on hieno muinaisrantatörmä hiekkamaisen mäen alarinteessä n. 85-88 m korkeustasolla. Tämä puolen kilometrin mittainen tasainen hiekkaterassi tutkittiin varsin perusteellisesti, mutta mitään esihistoriaan viittaavaa ei seillä havaittu. Muinaisjäänöksiä ei siis ole joka paikassa arkeologin kanalta hyvässä maastossa – vaan usein päinvastoin. Kivisestä moreenikosta saattaa kivikautinen asuinpaikka löytyä vastoin ennako-odotuksia..

Alueen läpi kulkee harjujakso Lapuanjoen itäpuolella joka pohjoisessa kulkee aivan Kuortaneen järven itärannassa. Alueen Muinaisjäänökset keskittyvät tälle harjulle. Harjulla sijaitsee mm. Kuortaneen kirkonkylän taajama ja harjualue on suurelta osin rakennettua tai maa-aines siitä on viety pois. Kuortaneenjärven rannassa on jyrkkä ja useita metrejä korkea harjuun kovernut törmä, joka edelleenkin hiljalleen sortuu rantaveteen. Törmä laki on n. 80 m tasolla. Etelämpänä on kivikautisia asuinpaikkoja myös tämän tason alapuolella, n. 77,5-78 m tasolla olevan törmän päällä. Kuortaneen järven rantahietikoilta on tehty kivikautisiin asuinpaikkoihin viittaavia löytöjä sekä em. törmän alapuolelta rantahietikolta että em. törmän päältä. On mahdollista, että rantahietikon löydöt ovat peräisin sinne sortuneesta maa-aineksesta törmän aikojen kuluessa hitaasti (luonnollisesti) kuluessa. Toisaalta on myös mahdollista, että paikoin rannassa on saattanut olla jyrkän törmän alapuolella toinen matalampi rantatörmä. Kuortaneenjärven rannan asuinpaikkojen tilanne on huono niiden säilyvyyden ja rajauksen kannalta. Rajaukset ovat karkeita arvioita ja asuinpaikat ovat varmuudella enemmän tai vähemmän tuhoutuneita, mutta ei tiedetä miltä osin ja missä määrin. Samanlainen tilanne, mutta maa-aineksien oton takia, on etelämpänä Mäyryn pohjoisosassa (paikat 1, 5 ja 6) Tietomme näiden muinaisjäänösten säilyneisyydestä ja rajauksista, jopa siitä onko muinaisjäänöstä säilynyt paikalla lainkaan, ovat hyvin hatarat. Olisi syytä harkita näiden muinaisjäänösten tutkimista systemaattisella koekuopituksella, samaan tapaan mitä tehtiin Kuortaneen kirkkorannassa v. 2005, jolloin voitaisiin selvittää muinaisjäänösten suojelukelpoisten osien tarkka sijainti ja rajus – jos rajattavaa on jäljellä lainkaan. Nykyiset arviot paikkojen rajauksista ja jopa sijainnista ovat joissain tapauksissa viitteellisiä ja siten mahdollisesti niiden suojelutoimenpiteet ja maa-alan rauhoitukset turhia tai osuvat väärin kohtiin. Inventoinnissa tällainen rajaustyö on mahdotonta. Työ edellyttää tutkimusluvan ja aikaa 2-3 päivää per paikka.

Espoossa 4.12.2007

Timo Jussila

Muinaisjännökset

Muinaisjännösten numerointi (Kunta-nro) on Torvisen 1982 raportin perusteella. Uudet tässä inventoinnissa löydettyt muinaijännökset on numeroitu alkaen numerosta 100.

KUORTANE 1 HAAVISTONHARJU 1

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6964 81 y: 2475 53 z: 80
p: 6969 50 i: 3322 46

Tutkijat: Hirviluoto A-L 1960 tarkastus, Luho V 1964 kaivaus, Torvinen M 1982 inventointi, Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 15049, Hirviluoto A-L 1960.
KM 16163, Luho V 1964.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,6 km etelään, Kuortaneenjärven eteläpään jokisuusta itä-kaakkoon n. 800 m, pohjois-eteläsuuntaisella harjulla.

Huomiot: Lähes koko harju on vanhaa hiekanottoaluetta. Asuinpaikka lienee pääosin tuhoutunut. Asuinpaikasta on tutkittu osa (370 m², Luho 1964). Asuinpaikasta ei saatu uutta tietoa v. 2007, alueella ei tehty koekuoppia (SM-alue) eikä avoimista maastonkohdista tullut mitään mikä muuttaisi entistä kuvaa paikan rajauksesta. Asuinpaikan rajaus on ilmeisesti arvio - se lienee alunperin ollut lähes koko harjun mitainen. Paikalla sanotaan olleen pyyntikuoppia.
Koko harjun vielä jäljellä oleva alue Lapuanjoen itäpuolella Hietalan tasalta Kuhan tasalle (talot harjun itäpuolella) on sellaista aluetta jossa voi olla missä tahansa muinaijännöstä vielä pirstaleina jäljellä. Alueella olisi syytä suorittaa muinaijännösten kartoitus systemaattisin menetelmin, jotta niiden vielä säilyneiden osien tarkka rajaus voitaisiin selvittää luotettavasti.

Kartta sivulla 8

KUORTANE 2 MATKAILUMAJA

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

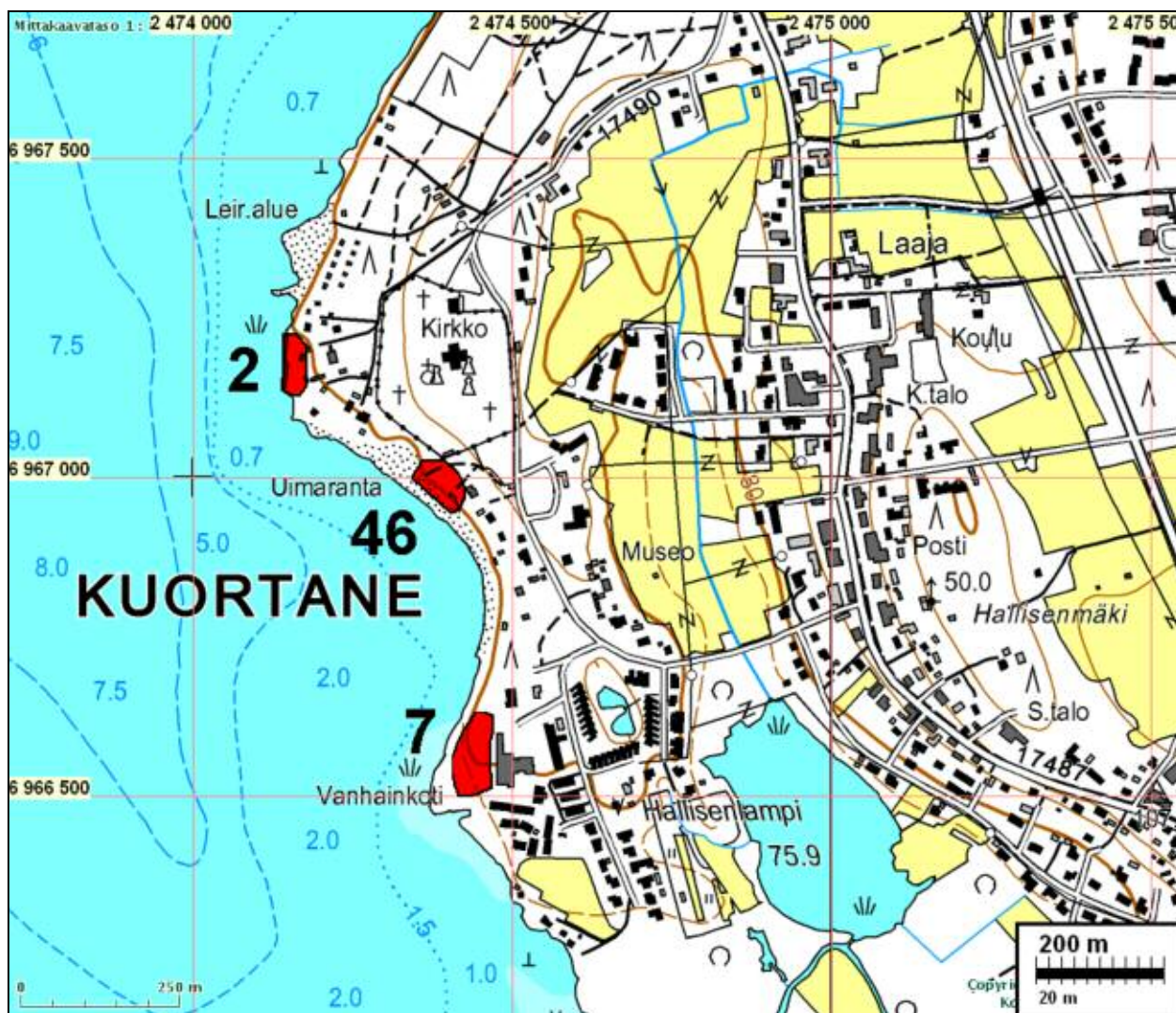
Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6967 18 y: 2474 16 z: 77 ±1 m
p: 6971 93 i: 3321 20

Tutkijat: Luho V 1964 tarkastus, Kotivuori & Saukkonen 1981 tarkastus, Torvinen M 1982 inventointi

Löydöt: KM 16558, kvartsi-iskoksia, Luho V 1964.
KM 21355, Kotivuori & Saukkonen 1981.
KM 21647, Torvinen M 1982.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 0,3 km länteen, rantahietikolla, niemekkeen kärjessä.

Huomiot: Löydöt kerätty rantahietikolta matalan törmän ääreltä. Alue on sekoittunut, tulvasien ja jäiden myllertämä. Asuinpaikan raja-
aus on arvio, eikä sen säilyneisyydestä ole tarkkaa tietoa. Periaatteessa on mahdollista, että löydöt ovat peräisin aikojen kuluessa sortuneelta jyrkemmän törmän päältä. Paikalta ei saatu lisähavaintoja inventoinnissa v .2007.

KUORTANE 3 URHEILUOPISTO

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6968 35 y: 2474 64 z: 80
p: 6973 08 i: 3321 73

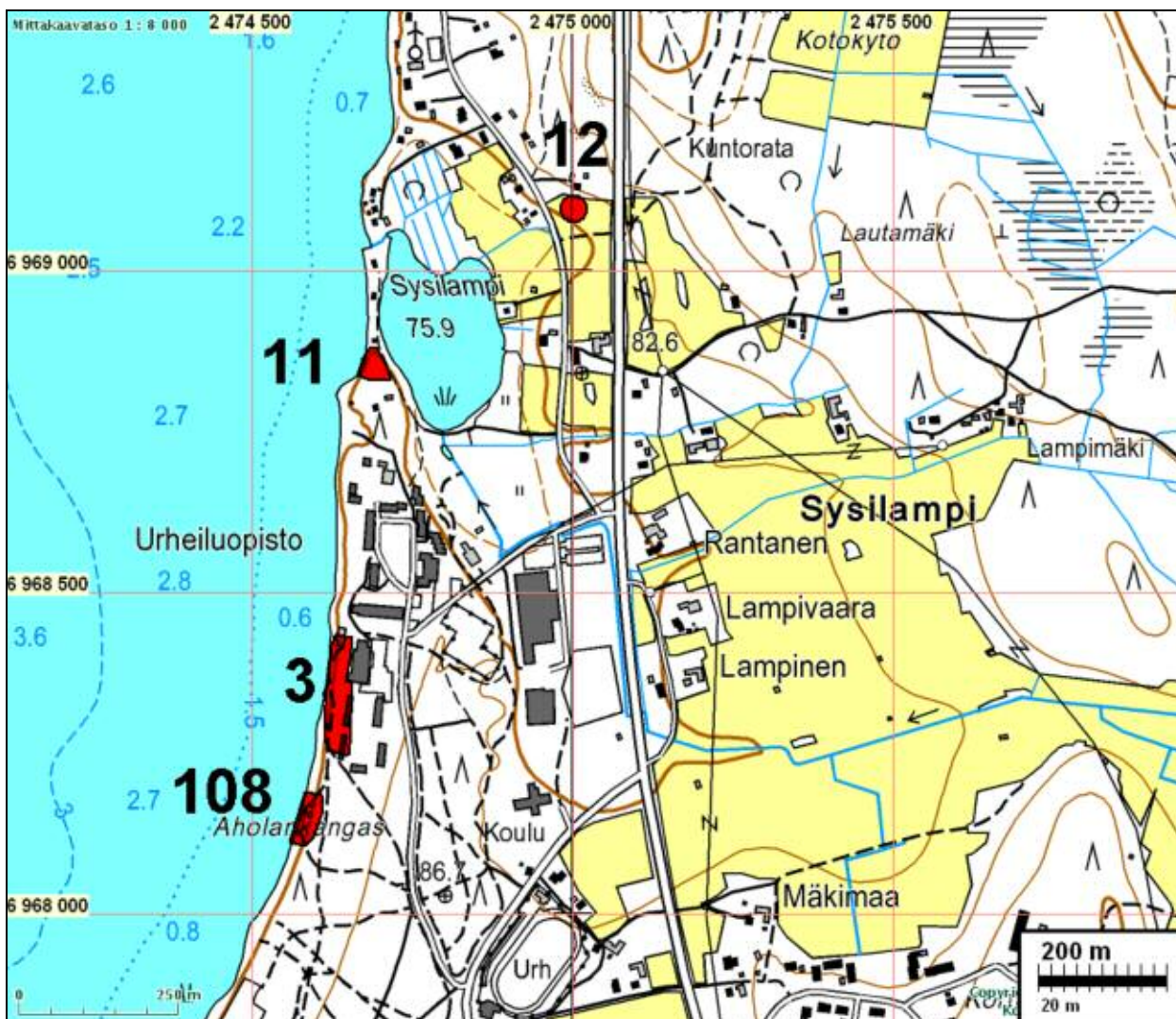
Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi

Löydöt: KM 21648, Torvinen M 1982.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 1,2 km pohjoiseen, Urheiluopiston rannassa, korkean rantatörmän päällä.

Huomiot: Löytöjä on tehty opiston saunan eteläpuolelta ja uimahallin kohdalta törmän päältä. Alueella on ollut painanteita jotka tasattu nurmikoksi. Törmä on kuluva ja sortuu edelleen rantahietikolle. Paikan laajuus on epäselvä ja raja-alueen arvio. Paikka on osaksi tuhoutunut, sortumalla rantaan ja opiston pihamaan ja rakennusten lomassa. On epäselvää mitä, missä ja missä määrin asuinpaikkaa on jäljellä. Paikalla olisi syytä tehdä tutkimus, jolla selvitetään paikan säilyneet osat, sijainti ja muinaisjäännöksen raja-alue. Paikalta ei saatu lisätietoja inventoinnissa 2007, jolloin alueelle ei tehty koekuoppia.

KUORTANE 5 HAAVISTONHARJU 2

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

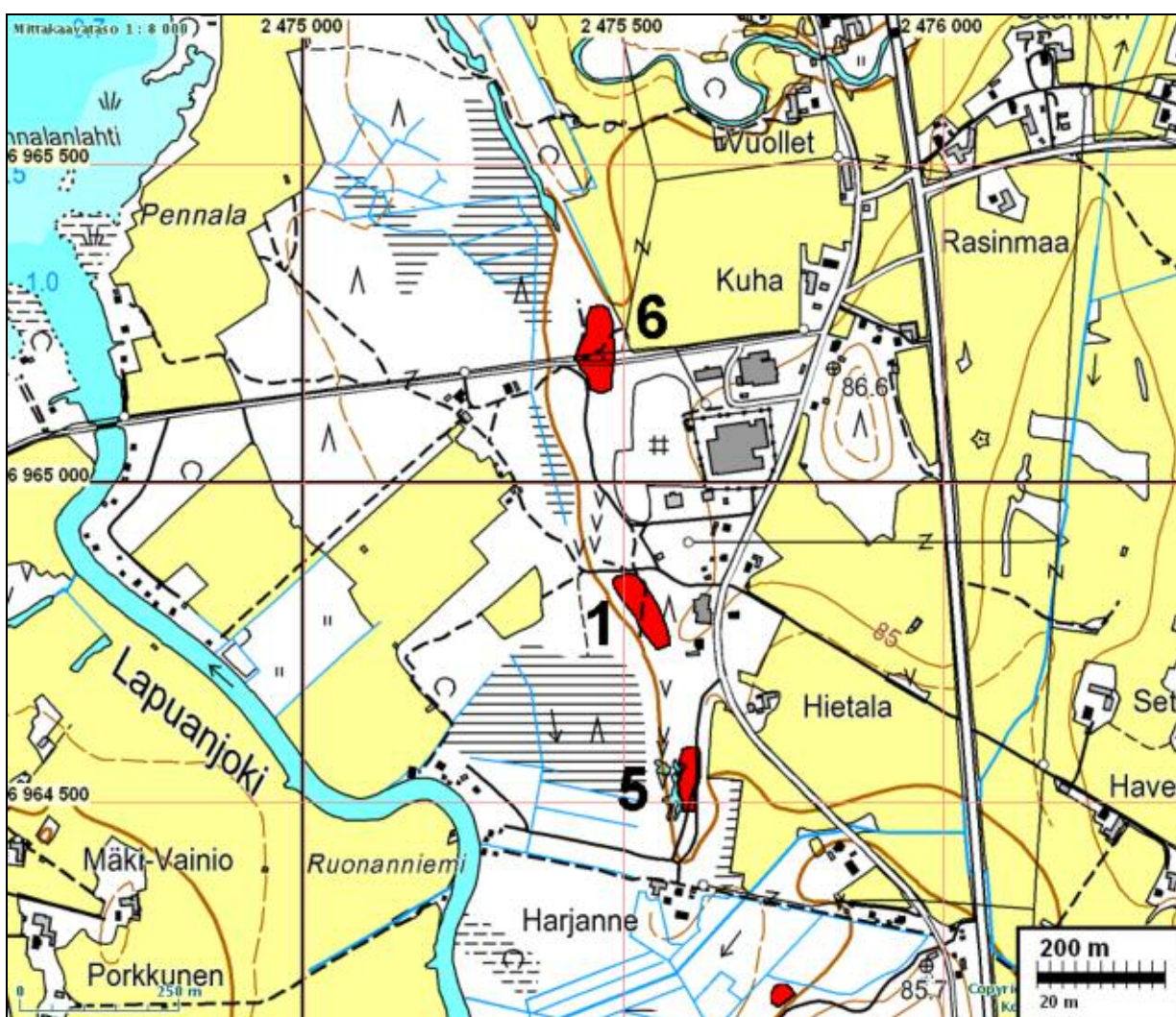
Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6964 54 y: 2475 60 z: 80
p: 6969 22 i: 3322 52

Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi

Löydöt: KM 21650, Torvinen M 1982.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,9 km etelään, Kuortaneen järven eteläpään jokisuusta n. 1 km kaakkoon, Harjanteen talosta n. 150 m pohjoiseen, laajan harjunsuuntaisen sorakuopan itäreunassa ja kuopan itäreunalla kulkevalla tiellä.

Huomiot: Löytöjä on havaittu sorakuopan itäreunalla noin 15 metrin matkalla, metsätiellä ja tienhaarasta noin 15 m itään. Tien eteläpuolella on harjulla kaksi läpimitaltaan noin 3 m olevaa laakeaa kuoppaa. Paikan rajaus on Torvisen 1982 tekemä arvio ja ilmeisesti melko karkea. Alueelta ei saatu lisätietoja inventoinnissa 2007, koekuoppia ei alueelle tehty. Koko vielä ehjä harjun alue on potentiaalista muinaisjään-
nösmaastoa. Alueella olisi syytä suorittaa muinaisjännösten rajaus systemaattisin menetelmin.

KUORTANE 6 HAAVISTONHARJU 3

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane

x: 6965 22 y: 2475 46 z: 80
p: 6969 91 i: 3322 41

Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,2 km etelään.

Huomiot: Tieleikkauksesta on saatu löytöjä v. 1982. Tien molemmin puolin harju on kaivettu lähes kokonaan pois. Kvartseja on havaittu myös paikan eteläpuolisella viljelysmaalla.
Noin 50 m pohjoiseen, vanhan soramontun itäreunalta, noin 50-60 m tiestä pohjoiseen on löydetty kvartseja ja saviastian muruja. Paikalta ei saatu lisätietoja inventoinnissa 2007. Paikalla olisi syytä suorittaa systemaattisin menetimin tutkimus, jolla voitaisiin selvittää paikan vielä jäljellä olevat osat, niiden sijainti ja tarkka raja-
us. Nyt raja-
us on pääosin v. 1982 havaintojen perusteella tehty karkea arvio.

Kartta edellisellä sivulla.

KUORTANE 7 MAJANRANTA

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6966 55 y: 2474 44 z: 80 ±2 m
p: 6971 29 i: 3321 45

Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 0,6 km etelään, Uimarannan eteläpuolella olevassa niemekkeessä (Majaniemi), vanhainkodin ja rannan välillä.

Huomiot: Alueelta - kyseisestä niemestä - on useita vanhoja irtolöytöjä. Alue on pihamaata, korkean rantatörmän äärellä. V. 1982 inventointilöydöt on tehty rantahietikolta Paikalta ei saatu lisähavaintoja inventoinnissa v. 2007, koekuoppia ei tehty. Alueen raja-
us on hyvin epäselvä. Onko törmän päällä asuinpaikkaa? Hietikolta tehdyt löydöt saattavat olla kuluneesta ja sortuneesta törmästä sinne valuneita. Alueella olisi syytä suorittaa koekaivaus tai systemaattinen koekuoppitus muinaisjäännöksen olemassaolon ja sen vielä mahdollisesti ehjien osien rajaamiseksi.

Kartta sivulla 6

KUORTANE 11 VILPOSENNIEMI

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6968 85 y: 2474 69 z: 80 ±2 m
p: 6973 57 i: 3321 81

- Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi
- Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 1,7 km pohjoiseen, Urheilupuiston pohjoispuolella olevan Sysilammen ja Kuortaneenjärven välisellä kapealla kannaksella, niemekkeen pohjoiskärjessä.
- Huomiot: Niemen kärjen vanhalta pieneltä pellolta on mahdollisesti löydetty kolme kiviesinettä 1900 luvun alussa. Vuoden 1982 inventoinnissa pellostä löytyi pari kvartsiä. Paikka on maaperältään ja topografialtaan varsin oiva kivikautiselle asuinpaikalle, mihin vähäiset löydöt myös viittaavat. Vuoden 2007 inventoinnissa ei paikasta saatu pinnallisin havainnoin mitään lisätietoja. Paikalla olisi syytä tehdä pieni tutkimus jolla selvitetäisiin muinaisjäännöksen olemassaolo ja tarkka rajaus.

Kartta sivulla 7

KUORTANE 12 PATALA

- Rauh.lk: 2
- Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytö
- Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6969 11 y: 2475 00 z: 82,5
p: 6973 82 i: 3322 13
- Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi
- Löydöt: KM 21653:1-2, kvartsi-iskoksia, Torvinen M 1982, pellostä.
- Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,0 km pohjoiseen.
- Huomiot: Pellostä epämääräisiä, mahdollisesti kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä (luuta ja kvartsiä) inventoinnissa 1982. Inventoinnissa 2007 ei alueelta saatu lisähavaintoja - pellot heinällä tai muuten umnessa.

Kartta sivulla 7

KUORTANE 46 UIMARANTA

- Rauh.lk: 2
- Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
- Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6966 99 y: 2474 39 z: 75,5
p: 6971 73 i: 3321 42
- Tutkijat: Kotivuori & Saukkonen 1981 tarkastus, Torvinen M 1982 inventointi
- Löydöt: KM 21355, Kotivuori & Saukkonen 1981.
KM 21660, Torvinen M 1982.
- Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 0,2 km etelään, uimarannan keskivaiheilla.

Huomiot: Rantahietikolta on tehty löytöjä usean kymmenen metrin alalta. Paikalla on loivennut ja kulunut vanha ja korkea rantatörmä. On mahdollista että löydöt ovat peräisin törmän hiljalleen sortuessa alas hietikolle, jolloin kyseessä olisi tuhoutuneen asuinpaikan rippeet. Paikan rajausta ja säilyneisyys on siis varsin epäselvä. Alueella olisi syytä suorittaa kartoitustyö muinaisjäännöksen tarkan sijainnin ja arvon selvittämiseksi. Inventoinnissa 2007 ei alueelta saatu lisätietoja.

Kartta sivulla 6

KUORTANE 82 VIITASAARI

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6962 56 y: 2475 32 z: 82,5
p: 6967 26 i: 3322 15

Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi, Jussila T 2006 inventointi

Löydöt: KM 22154, Torvinen M 1982.

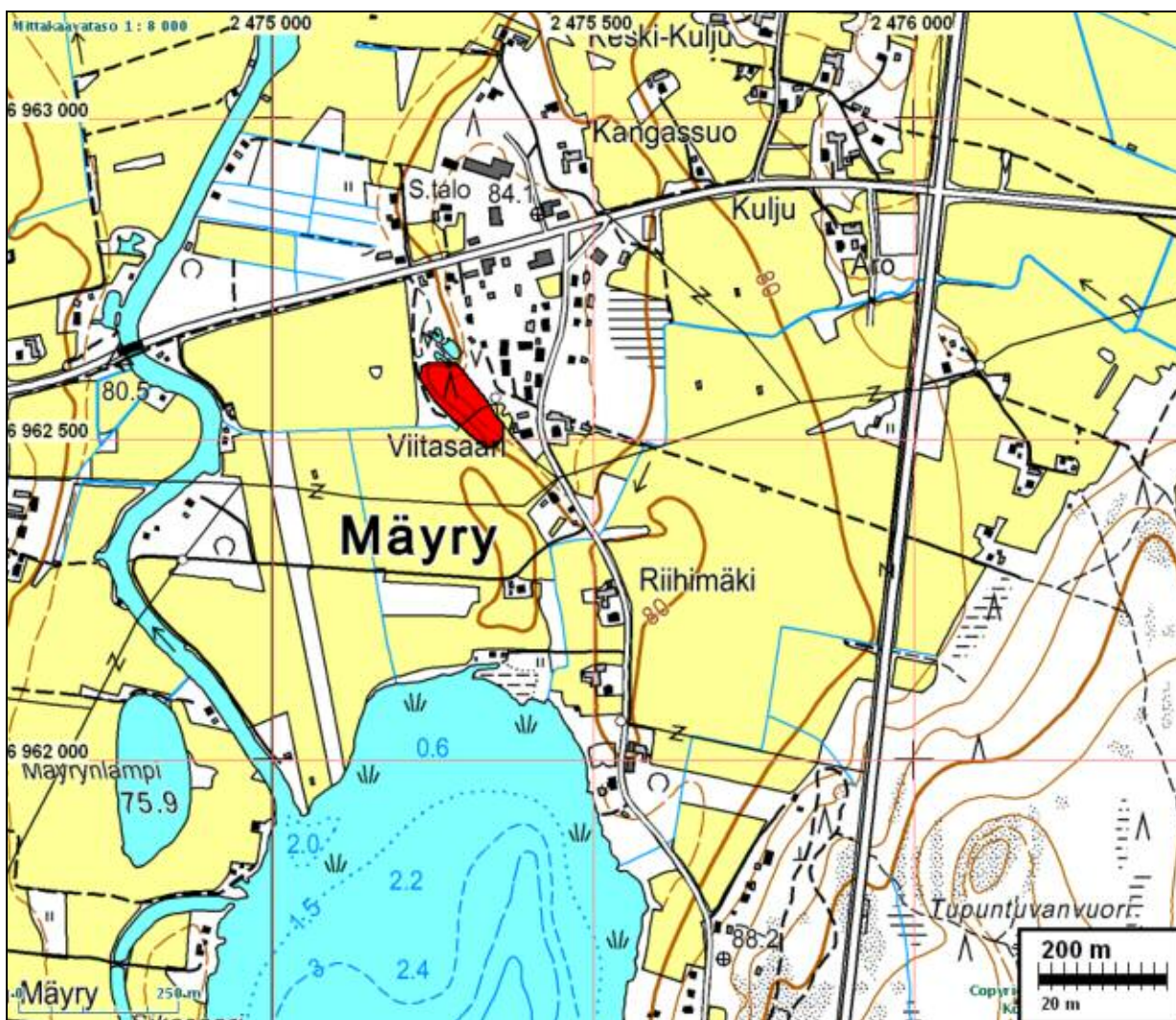
Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 4,7 km etelään, Kuhalammesta n. 390 m pohjoiseen, lounaaseen laskevassa peltorinteessä ja sen luoteispuolella metsäisellä harjulla.

Huomiot: Paikan havaitsi M Torvinen inventoinnissaan v. 1982. Pellosta, heti Viitasaaren talon W-puolelta löytyi kvartseja. Torvisen kvartsihavaintojen mukaan asuinpaikka jatkui siitä luoteeseen metsän laitaan (150 m kertomuksen mukaan), sekä edelleen metsän puolelle, jossa hän havaitsi pienissä hiekanottoaikoissa kvartseja, sekä edelleen luoteessa olevalle laajalle (nyt jo käytöstä poistuneelle) hiekkakuopalle. Torvisen mukaan havainto-olosuhteet olivat hänen paikalla käydessään erittäin hyvät, joten paikan rajausta pellolla on ilmeisesti hyvin luotettava. Viitasaaren asuinpaikan kaakkoisosassa tai kaakkoispuolella on nyt uusi omakotitalo pihamaan ja sinne vievä uusi tie. Paikkaa tarkasteltiin vuoden 2006 Mäyryn kaavamuutosalueen inventoinnissa.

Asuinpaikka taustalla olevasta valkoisesta talosta oikealle pellolla ja metsässä

KUORTANE 83 KALLIONIEMI 1

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6960 89 y: 2475 63 z: 80
p: 6965 58 i: 3322 38

Tutkijat: Torvinen M 1982 inventointi, Jussila T 2006 inventointi

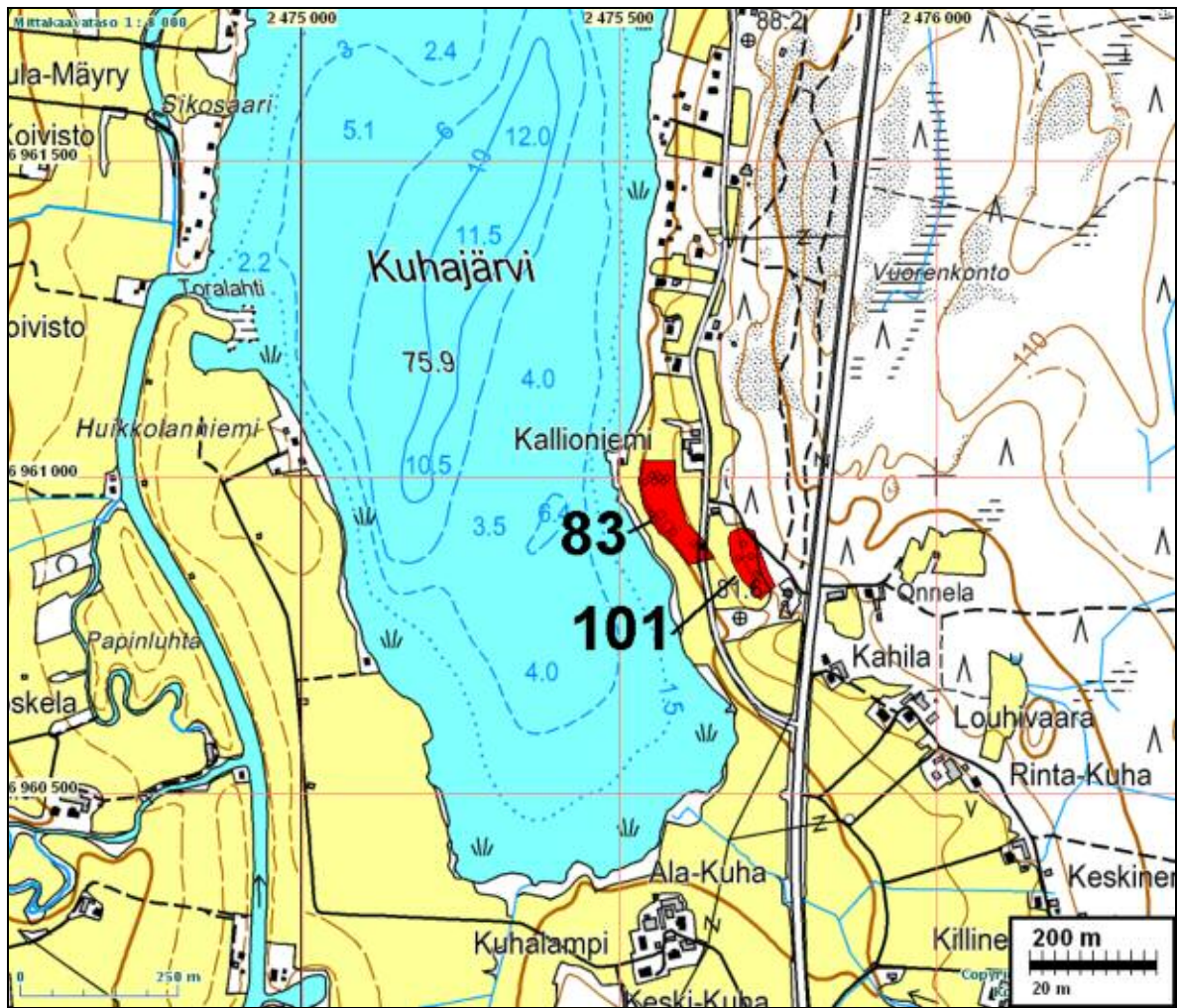
Löydöt: KM 22155, Torvinen M 1982.
KM 37048, 98 g, 11 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, pellos-
ta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 6,4 km etelään, Kuhajärven eteläosan itäran-
nalla, Kallioniemen talon lounaispuolella, pellolla tien ja rannan välillä.

Huomiot: Paikka jaettiin v.2007 inventoinnin havaintojen perusteella kahdeksi eri asuinpai-
kaksi. Toinen paikka on Kuortane 101, Kallioniemi 2 (sivulla 14), joka on löytöjen
levinnän eli sijaintinsa ja korkeustasonsa eli ikänsä osalta selvästi erillään tästä
paikasta tien itäpuolella peltorinteen yläosassa. Tämä paikka on rajattu kynnetystä

pellosa tehtyjen kvartsihavaintojen perusteella v. 2007 erittäin hyvissä havainnointiolosuhteissa. Paikan tarkasti Hannu Poutiainen.

Asuinpaikkaa pellossa kuvan alalla. kuvattu pohjoiseen.

KUORTANE 101 KALLIONIEMI 2

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6960 87 y: 2475 70 z: 90 ±1 m
p: 6965 55 i: 3322 45

Tutkijat: Jussila T 2006 inventointi

Löydöt: KM 37049, 157 g, 9 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, pellos-
ta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 6,5 km etelään, Kuhajärven eteläosan itärannalla, rannasta 100m, valtaien itäpuolella olevan peltorinteen yläosassa, Kallioniemen talosta n. 150 m etelä-koilliseen.

Huomiot: Paikka on erotettu omaksi kohteeksi Kuortane 83 Kallioniemi 1 paikasta (sivulla 12) inventointihavaintojen v. 2007 perusteella. Paikka on huomattavasti ylempänä ja löytöjen levinnän perusteella erillinen asuinpaikka. Paikka rajattiin kynnetystä pellostä tehtyjen kvartsihavaintojen perusteella hyvissä havainnointiolosuhteissa. Paikan tarkasti Hannu Poutiainen.

Kartta sivulla 13

Asuinpaikkaa peltorinteen yläosassa. Kuvattu luoteesen.

KUORTANE 100 PAHANEVA N

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6968 58 y: 2476 03 z: 95 ±1 m
p: 6973 24 i: 3323 13

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37050, 240 g, 25 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, tien pinnasta ja koekuopista.

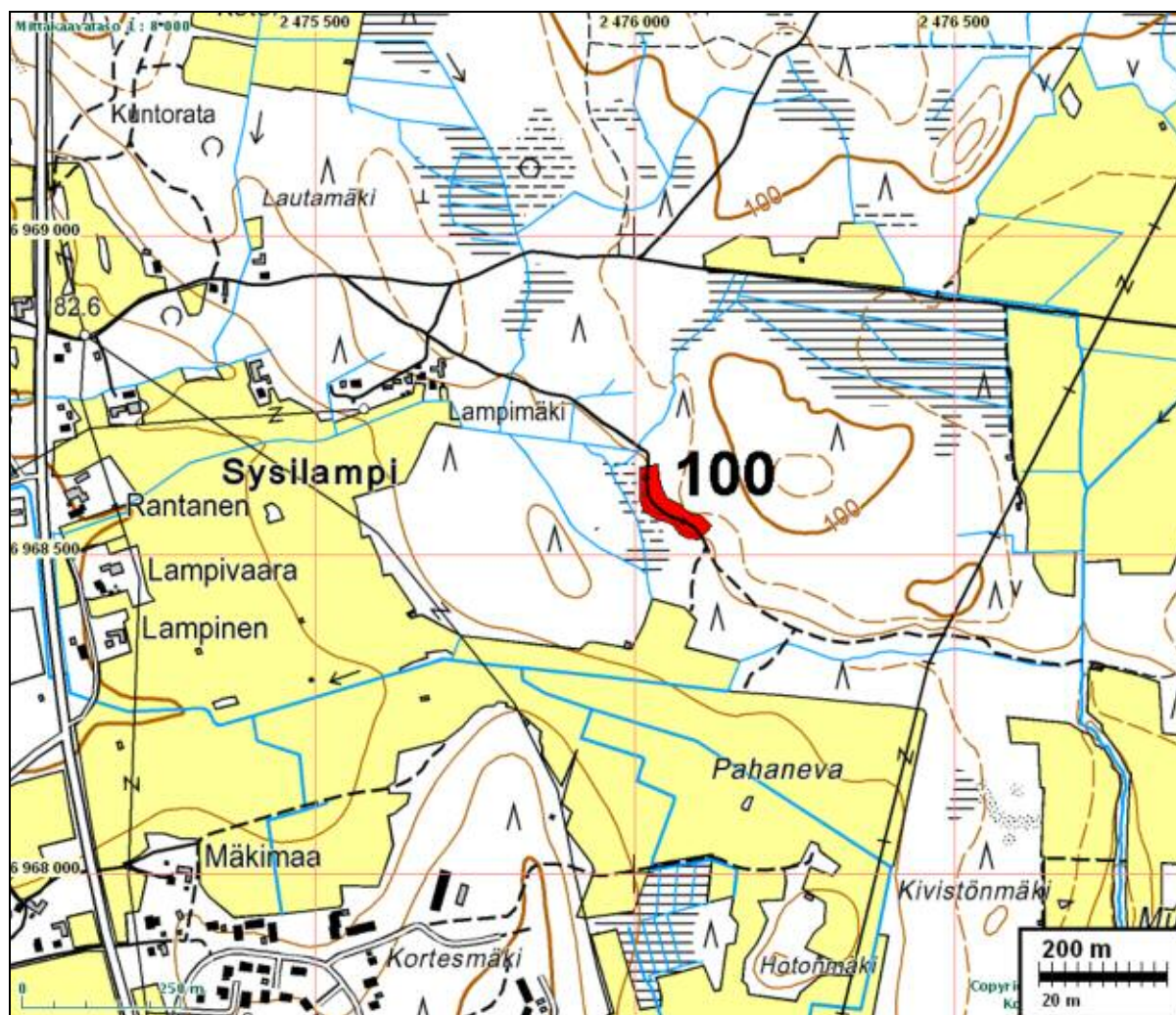
Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,1 km koilliseen, Pahanevan suopellon pohjoispuolella, Lampimäen talosta n. 350 m itä-kaakkoon, metsätien varressa ja molemmin puolin, kohdalla missä metsätie nousee kaartuen ylemmälle matalalle törmälle.

Huomiot: Paikalla on kohtalaisen kivisessä hiekkamoreeniimaastossa laajahko kivikautinen asuinpaikka muinaisessa laakeassa lounaaseen kurottuvassa niemekkeessä. paikalla on matalahko (ehkä n 1-2 m), loiva mutta selvä pieni törmä, jonka laelta löytöjä tien pinnasta, sekä myös tien viereen tehdystä parista koekuopasta. Tie on kevytrakenteinen eikä se ole ilmeisesti kovin pahasti tuhonnut asuinpaikkaa. Paikka on siten suureksi osaksi ehjä. Paikka rajattiin tien pinnalta tehtyjen löytöhavaintojen perusteella.

Kartta seuraavalla sivulla.

Löytöjä tieltä kohdalta mistä tie alkaa nousta ja kaartaa. Siitä alkaen n. 150 matkalla. Kuvattu kaakkoon.

Asuinpaikan kaakkoisosaa törmän päällä, tien alla ja molemmin puolin, törmä oikealla. Kuvatuna kaakkoon.

KUORTANE 102 KULJUNVUORI 1

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikkaKartta: 2224 05 Kuortane
x: 6963 79 y: 2475 54 z: 79 ±1 m
p: 6968 48 i: 3322 42

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37051:1, 6 g, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, koekuopasta, löytöpaikka A, alueen eteläpään painanne.
:2, 1 g, 4 kpl, palanutta luuta, koekuopasta, löytöpaikka A, alueen eteläpään painanne.
:3, 2,5 g, 5 kpl, kvartsi-iskoksia, koekuopasta, löytöpaikka B, alueen keskiosan painanne.
:4, 1 kpl, palanutta luuta, koekuopasta, löytöpaikka B, alueen keskiosan painanne.
:5, 3 g, 4 kpl, kvartsi-iskoksia, koekuopasta, löytöpaikka C, alueen pohjoisosan painanne.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 3,6 km etelään, Porkuslammen itäpuolella olevan Kuljunvuoren länsirinteen juurella, Kuljunlammen itäpuolella ja vedenpuhdistamon eteläpuolella rantasuon äärellä olevalla törmällä.

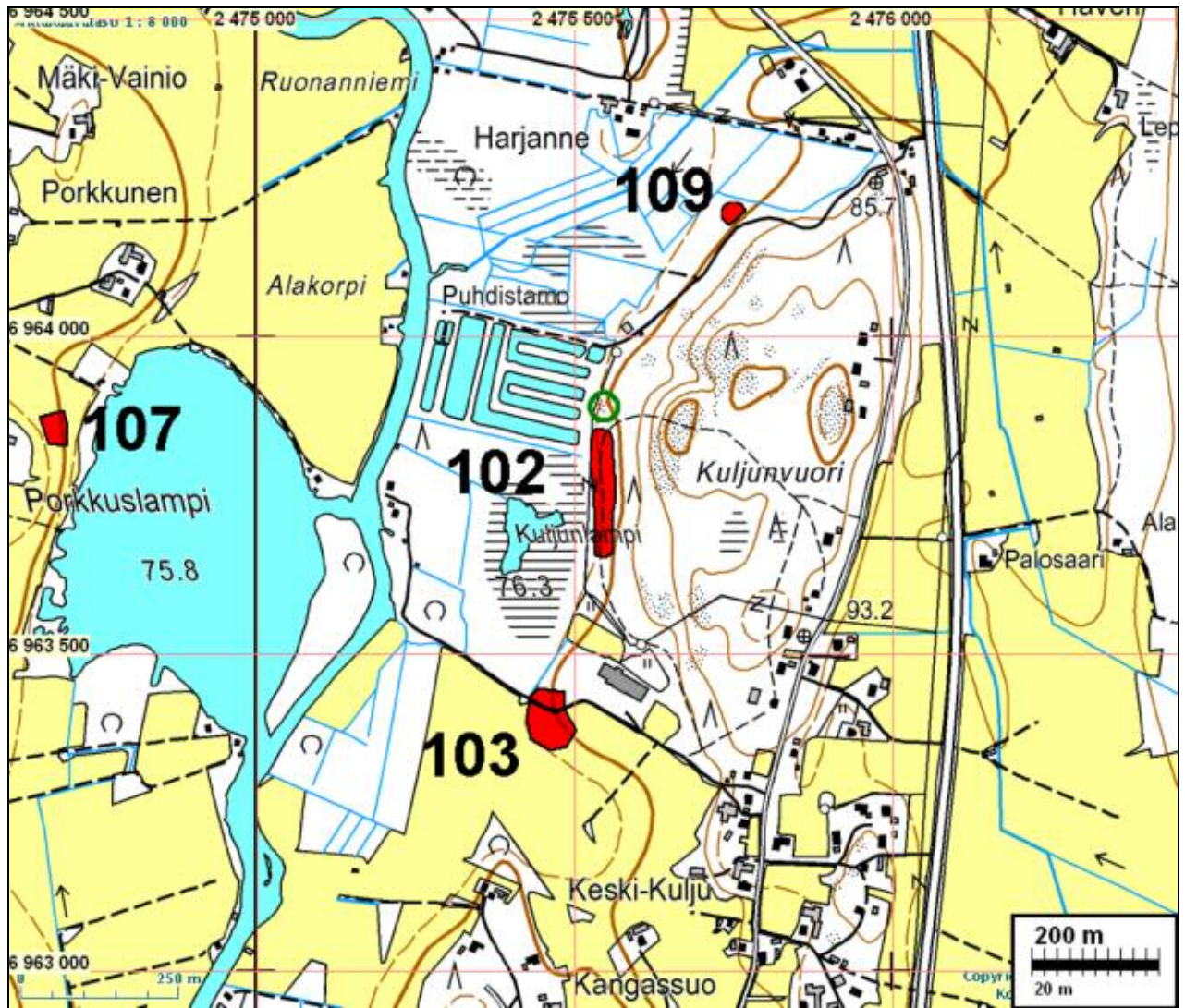
Huomiot: Alueella kulkee jokirantasuon laidalla hiekkainen vanha rantatörmä. Törmän päällä kulkee polku. Paikalla havaittiin ainakin kolmessa kohdassa matalia painanteita aivan rantatörmän reunalla. Paikat ovat A: y 2475543 x 6963677, alueen eteläpäässä, painanne aivan törmän reunalla, osin törmään koverrettu. Koekuoppa painanteeseen jossa vahva kulttuurikerros ja paljon pientä luun sirua. B: y 2475547 x 6963753, alueen keskellä, painanne tehty törmän reunaan osin törmässä. Löydöt painanteeseen tehdystä koekuopasta. Painanne on vanhan metsän ja harvan näreikön rajalla kohdalla missä törmä tekee loivan kaarteen. C: y 2475538 x 6963781 matala painanne törmän päällä, tämän pohjoispuolella toinen josta myös yksi kvartsi. Pohjoisempänä on törmällä pienempiä matalia kuopanteita, joissa podsol. Mahd. keittokuoppia tms. Laaja asuinpaikka on täysin ehjä ja kajoamaton. Sen rajaus perustuu koekuopitukseen ja topografiaan ja on luotettava pohjois-itä suunnassa. Eteläraja on hieman epävarmempi.

Kartta seuraavalla sivulla

Painanne A polun vasemmalla puolella alueen eteläosassa. Kuvattu pohjoiseen.

Painanne B alueen keskiosassa, kuvattu etelään.

Heikosti erottuva matala painanne C alueen pohjoisosassa. Törmä vasemmalla. Kuvattu pohjoiseen.

Asuinpaikan pohjoisosaa C:n tasalta pohjoiseen vanhan törmän päällä joka vasemmalla. Kuvattu pohjoiseen.

KUORTANE 103 KULJUNVUORI 2 SW

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6963 40 y: 2475 45 z: 80
p: 6968 09 i: 3322 31

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37052:1, 71 g, 5 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, hyvälaatuista kvartssia, pellostä. :2, 9 g, 1 kpl, kivilaji-iskos, lähes mustaa hienojakoista porfyryä, taiten isketty.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 3,9 km etelään, Porkkuslammen itäpuolella, Kuljunlammen eteläpuolella, peltoaukean pohjoislaidalla olevan lounaaseen kurottuvassa peltoniemekkeessä.

Huomiot: Paikalla on hiekkainen pelto, jossa harjanne kurottuu länsi-lounaaseen ja laskee suopeltoon. Löytöjä tehtiin harvakseltaan aivan peltotien vierestä ja siitä etelään peltorinteestä, ja aivan sen juurelta.

Kartta sivulla 18

Asuinpaikan maastoa pellossa, kuvattu luoteeseen.

Kuortane 103

Asuinpaikan maastoa kuvattuna koilliseen.

KUORTANE 104 MIKKILÄN TERVAHAUTA

Rauh.lk: 2

Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: tervahauta

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6962 25 y: 2473 63 z: 80
p: 6967 03 i: 3320 44

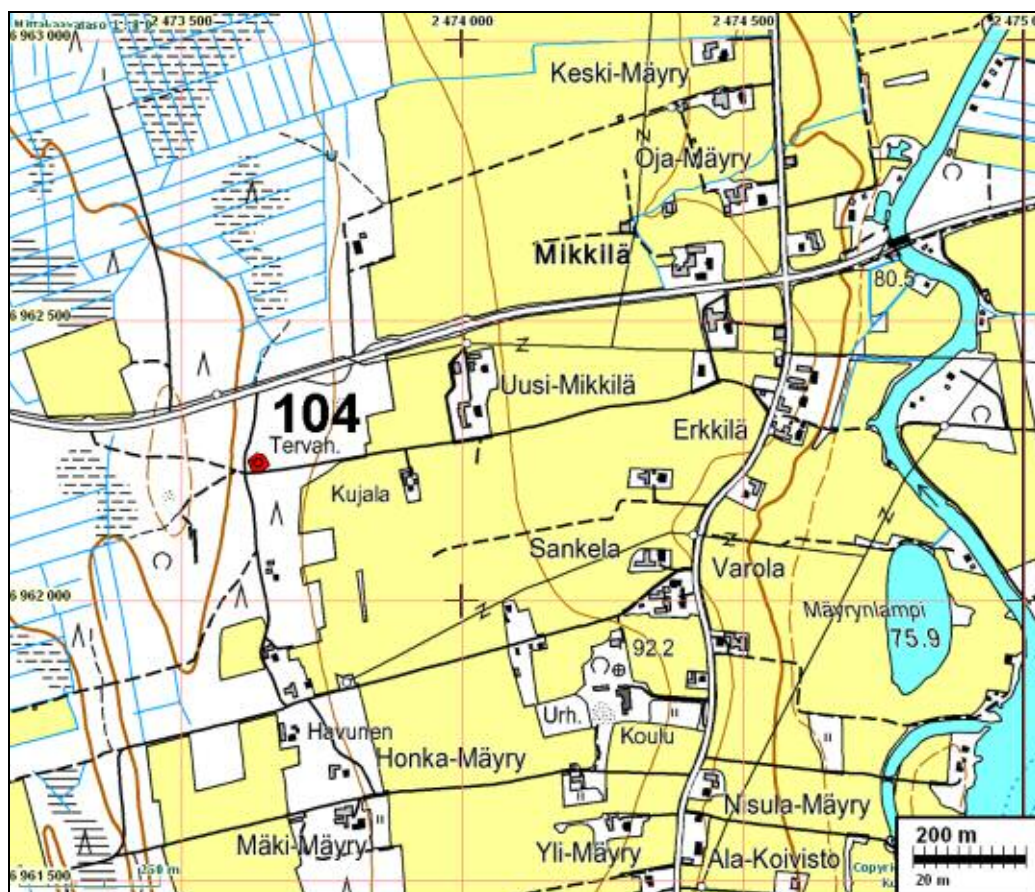
Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 5,0 km etelään, Lapuanjoen länsipuolella n 1100 m, Mäyrystä Seinäjoelle menevän tien eteläpuolella, tiestä 120 m, kyläteiden risteyksen koillispuolella.

Huomiot: Paikalla on maastokartalla tervahaudaksi merkitty rakenne. Kyseessä on tervahaudan näköinen ja kokoinen rakenne, jossa kuitenkin kuopan sisäseinät ovat kivettyjä. olisiko kuitenkin kyseessä kalkkimiilu tai potaskankeittopaikka? Myös kellarikuoppa on mahdollinen selitys.

Kartta seuraavalla sivulla

Kuva seuraavalla sivulla

Kuopan kivettyä seinämää.

KUORTANE 105 MYLLYMÄEN TERVAHAUTA 1

Rauh.lk: 2

Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: tervahauta

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6965 69 y: 2476 89 z: 80
p: 6970 31 i: 3323 86

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 2,9 km kaakkoon, Myllymäen juuressa, pellon ja tilustien välillä, tien reunassa, Myllykankaan talon eteläpuolella.

Huomiot: Maastokartalla paikalle on merkitty tervahauta.

KUORTANE 106 MYLLYMÄEN TERVAHAUTA 2

Rauh.lk: 2

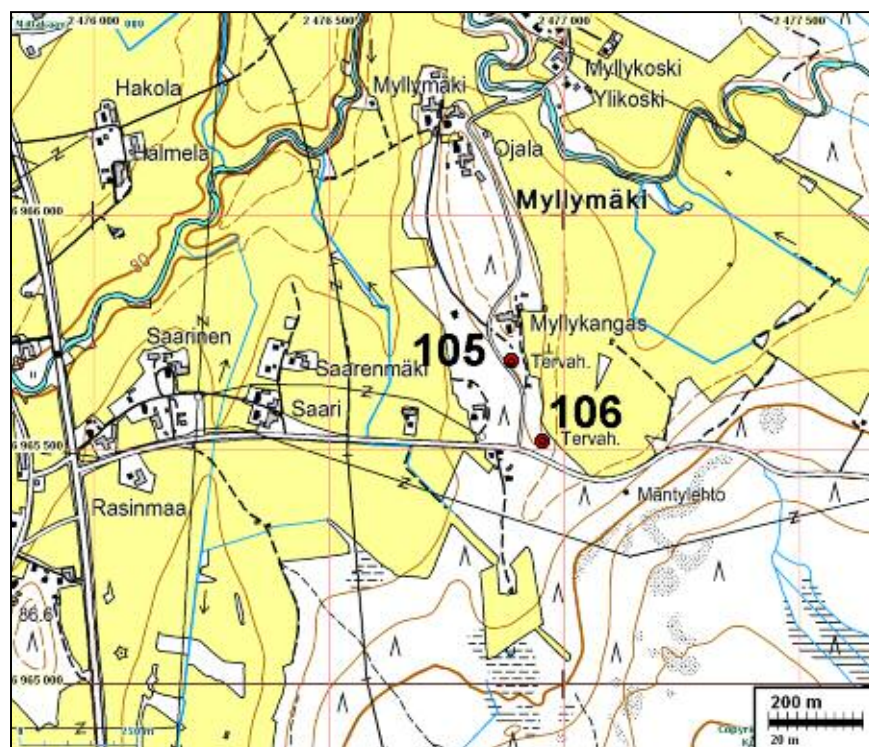
Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: tervahauta

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6965 52 y: 2476 96 z: 80
p: 6970 14 i: 3323 92

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 3,1 km kaakkoon. Myllymäen itäjuuressa, Myllymäkeen menevän tien risteyksen koillispuolella, harjanteen eteläreunalla.

Huomiot: Maastokartalla paikalle on merkitty tervahauta.

KUORTANE 107 PORKKUSLAMPPI

Rauh.lk: 2/3

Ajoitus: kivi-kautinen

Laji: asuinpaikka – mahdollinen asuinpaikka / löytöpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane

x: 6963 86 y: 2474 68 z: 81 ±1 m

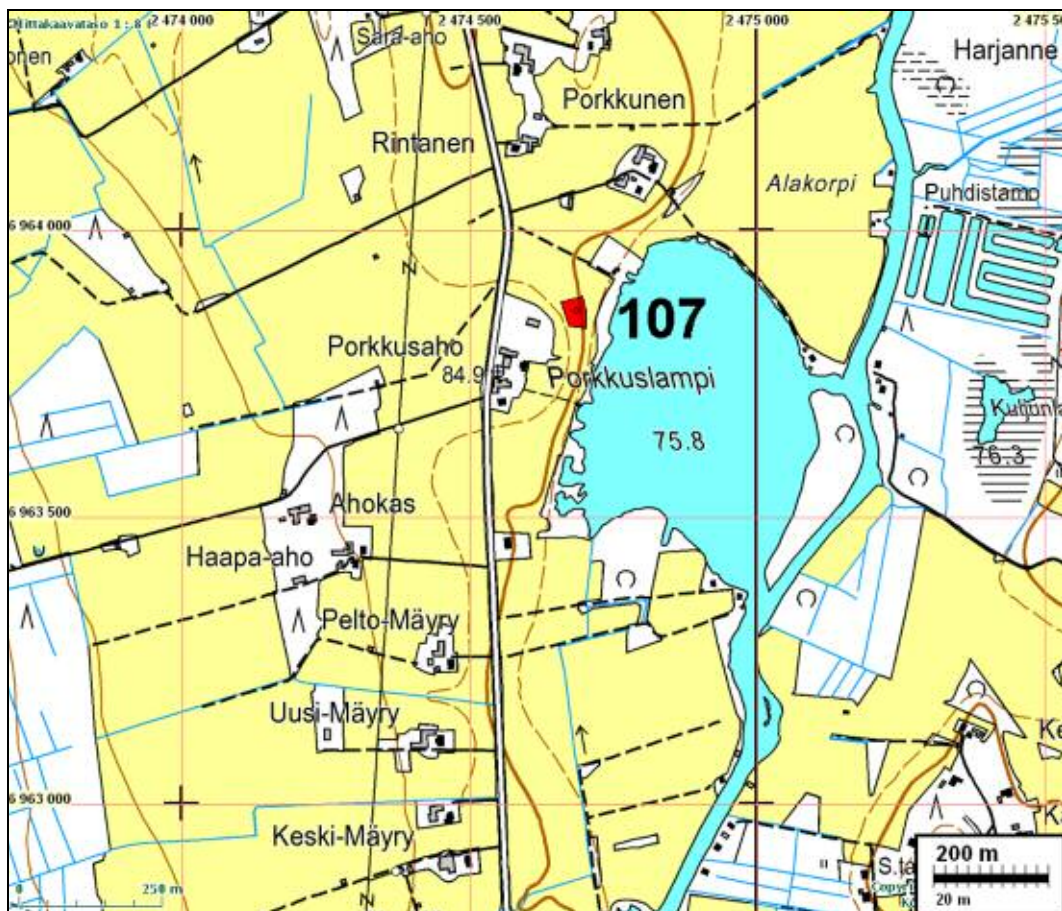
p: 6968 59 i: 3321 57

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37054, 16 g, 1 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, pellostä.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 3,3 km etelään., Porkkuslammen länsirannalla, pellossa, Porkkusahon talon koillispuolella.

Huomiot: Kyseessä on todennäköisesti asuinpaikka - löydöt ovat vähäisiä. Vain yksi, mutta sitäkin selvempi ja komeampi kvartsi-iskos. Paikka olisi tyypillinen kivi-kautiselle asuinpaikalle, muinaisranta-törmän äärellä. Nyt ei kyetty syystä tai toisesta (aivan tuore kynnös?) hiekkaisessa pellossa havaitsemaan enempää löytöjä. Olisi kuitenkin syytä varautua paikalla olevan kivi-kautinen asuinpaikka, jonka oletettu raja-
us on karkea.

KUORTANE 108 AHOLANKANGAS

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6968 14 y: 2474 59 z: 81 ±1 m
p: 6972 87 i: 3321 68

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37037, 12 g, 6 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, neljästä eri koekuopasta. Selviä iskoksia.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 1,0 km pohjoiseen, urheiluopiston eteläpuolella rannassa.

Huomiot: Koekuopista kvartseja rajatulta alueelta rantatörmän päältä. Löydöt vähäisiä mutta selviä - neljästä eri koekuopasta. Alue metsää ja kangasmaastoa, ulkoilualuetta. Paikka vaikuttaa ehjältä - tosin lienee osin sortunut törmän mukana rantaan aikojen kuluessa. Paikan tarkasti Hannu Poutiainen.

Kartta sivulla 7

Asuinpaikkaa tai sen rippeitä sortuvan törmän äärellä. Kuvattu etelään.

KUORTANE 109 KULJUNVUORI 3 NW

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2224 05 Kuortane
x: 6964 20 y: 2475 74 z: 80 ±1 m
p: 6968 88 i: 3322 64

Tutkijat: Jussila T 2007 inventointi

Löydöt: KM 37053, 3 g, 5 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2007, diar. 25.11.2007, koekuopista.

Sijainti: Paikka sijaitsee Kuortaneen kirkosta 3,3 km etelään, Porkkuslammen koillispuolella, Kuljunvuoren koillisrinteen juurella, Puhdistamolle menevän tien luoteispuolella, tien mutkan kohdalla.

Huomiot: Paikalla on loivasti länteen laskeva rinne, kuusimetsä ja hiekkainen maaperä. Parista paikalle tehdystä koekuopasta kvartseja. Paikan rajaus on arvio. Paikka on täysin ehjä ja kajoamaton.

Kartta sivulla 18

Asuinpaikan maastoa kuvattuna luoteeseen. Löytöalue etualalla.

Muita havaintoja

Porkkuslammen itäpuolella asuinpaikan nro 102 pohjoispuolella havaittiin Kuljunvuoren rinteeseen juurella outo kivirakenne. Todennäköisesti se on suhteellisen tuore viime vuosisadan tuote. Kyseessä on hevosenkengän muotoinen kivivalli joka rinteeseen reunalla, lännessä, on useita metrejä korkea – se on kasattu rinteeseen terassiksi. Sen sisäpuolella eli itäpuolella on tasanne. Pääosin rakennelman kivet ovat isoja (n. 50-80 cm halk.) ja vaikuttavat louhituilta, vaikka poranjälkiä niissä ei ole havaittu. Jyrkällä ja korkealla lammen puoleisella sivulla on pienempää kiveä. Koko rakennelma on osin sammaleen peittämä ja sen päällä kasvaa ”keski-ikäisiä” kuusia, mikä viittaa vähintään n. 20-40 vuoden ikään rakennelmalle. Onko kyseessä kenties läheistä puhdistamo varten kaivetun maan läjityksestä? Miksi silloin olisi tehty näin siisti ja huolellinen rakennelma? Kivirakenne on siis arvoitus.

Koordinaatit: x 2475549 y 6963891.

Kartta s. 18, jossa vihreä rengas.

